

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2322

Vragen van het lid **Westerveld** (GroenLinks) aan de Minister voor Langdurige Zorg en Sport over *het sluiten van zorglocaties voor mensen die intensieve zorg nodig hebben* (ingezonden 2 maart 2023).

Antwoord van Minister **Helder** (Langdurige Zorg en Sport) (ontvangen 18 april 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 1967.

Vraag 1

Bent u bekend met de plannen van zorginstelling Pluryn om zorglocaties in Horst te sluiten?^{1, 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Hoe kijkt u dit besluit, zeker in het licht van de schaarste aan geschikte plekken voor mensen met een intensieve zorgvraag?

Wat vindt u ervan dat mensen wiens hele leven zich afspeelt in deze omgeving, noodgedwongen moeten verhuizen? Deelt u de mening dat dit grote consequenties heeft voor het sociale netwerk, dagbesteding, relaties met familie en vrienden en dat dit het leven van mensen, die toch al vaker eenzamer zijn, flink kan ontregelen? Zo ja, wat vindt u ervan dat dit soort besluiten uit financiële overwegingen genomen worden?

Antwoord 2 en 3

Ik besef dat een verhuizing voor iedereen een ingrijpende gebeurtenis is en dus ook (en misschien nog wel meer) voor (kwetsbare) mensen met een Wlz-indicatie. Er is echter geen sprake geweest van een besluit dat alleen gebaseerd is op financiële overwegingen. Pluryn heeft getracht om de kwaliteit van zorg op de beide zorglocaties in Horst aan de Maas te verbeteren. Dat is om meerdere redenen (waaronder leegstand en het niet kunnen aantrekken van vaste medewerkers door krapte op de arbeidsmarkt) niet

¹ de Limburger, 26 januari 2023, «Zorginstelling Pluryn verrast familieleden door plan om «verouderde en te dure» woongroepen in Horst te gaan sluiten» (www.limburger.nl/cnt/dmf20230125_97328694).

² Hallo Horst aan de Maas, 23 februari 2023, «Noodkreet cliënten en familieleden Pluryn: stel sluiting Horster zorgwoningen uit» (www.hallohorstaandemaas.nl/nieuws/algemeen/14921/noodkreet-clienten-en-familieleden-pluryn-stel-sluiting-horster).

gelukt. Daardoor is er langdurig een fors verlies geleden op deze locaties. Dat betekent dat Pluryn structureel de tekorten aan moet vullen vanuit de middelen voor andere locaties.

Om die reden is het belangrijk dat Pluryn werkt aan een financieel gezonde bedrijfsvoering. Ook het zorgkantoor geeft aan dit van belang te vinden; de continuïteit van de organisatie is immers belangrijk voor de zorgplicht voor alle cliënten die zorg ontvangen bij Pluryn. Het zorgkantoor heeft aangegeven nauw betrokken te zijn en erop toe te zien dat Pluryn voor alle cliënten een passende nieuwe plek vindt.

Vraag 4

In hoeverre is er sprake van «zorgcontinuïteit» als cliënten noodgedwongen worden weggerukt uit hun vertrouwde omgeving?

Antwoord 4

Pluryn heeft aangegeven zorgvuldig te werk te willen gaan bij de afbouw van de zorg. Dat gebeurt in overleg met het zorgkantoor. Verwanten en medewerkers zijn vertegenwoordigd in een projectgroep. De instelling is met alle 18 cliënten en hun verwanten in gesprek over hun individuele zorgbehoeften en woonwensen. Ook zijn zij met de gemeente Horst aan de Maas en andere zorgaanbieders in gesprek om te kijken naar mogelijke oplossingen. Voor meer dan de helft van het aantal cliënten is inmiddels een geschikte plek gevonden of in beeld. Pluryn geeft aan er alle vertrouwen in te hebben dat dit ook voor de anderen lukt, waarbij ze helaas niet kunnen garanderen dat deze alternatieve woonplek in Horst aan de Maas zal zijn, omdat er in het dorp zelf weinig geschikte zorgplekken beschikbaar zijn. Pluryn streeft daarom naar een passende woonplek zo dicht mogelijk in de buurt van Horst aan de Maas.

Vraag 5

Wanneer is het besluit voorgelegd aan de cliëntenraad en andere betrokkenen? Is er een adviesaanvraag voorgelegd aan de cliëntenraad?

Antwoord 5

Het voorgenomen besluit is in december 2022 voorgelegd aan de cliëntenraad. De cliëntenraad heeft een positief advies gegeven, met het verzoek aan Pluryn om de cliëntengroep zoveel mogelijk bij elkaar te houden en voor een passende vervangende woonplek te zorgen, liefst in Horst. Ook vroeg de cliëntenraad om een sociaal plan voor de bewoners. Dat plan is volgens Pluryn bijna klaar.

Vraag 6 en 7

Bij wie kunnen cliënten en hun ouders terecht als zij inspraak willen op het besluit of het proces? Is dat de gemeente, de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), het zorgkantoor of een andere organisatie? Welke organisatie of bestuurslaag is volgens u verantwoordelijk om deze zaak goed op te pakken? In hoeverre zijn de gemeenteraden aangesloten van de gemeenten die contracten hebben Pluryn in Horst? Wordt met de betreffende gemeenten geprobeerd om alternatieve oplossingen te vinden?

Antwoord 6 en 7

Ouders kunnen een klacht indienen bij de externe klachtencommissie. Dat is ook gebeurd. De zorg voor cliënten in Horst aan de Maas wordt gefinancierd vanuit de Wlz. Pluryn heeft een contract met het zorgkantoor. Er zijn geen contracten met gemeenten voor deze zorg. De gemeente Horst aan de Maas is wel door Pluryn betrokken, omdat de cliënten inwoners van de gemeente zijn. Er is een bijeenkomst geweest met de gemeente, alle regionale zorgaanbieders en Pluryn om te kijken naar mogelijke oplossingen.

Vraag 8, 9 en 10

Deelt u de mening dat dit tegen de geest is van de met unanieme steun aangenomen motie, waarin de negatieve gevolgen worden onderstreept en waarin wordt verzocht te onderzoeken hoe mensen met een beperking huurbescherming zouden moeten krijgen?

Kunt u aangeven hoe het staat met de uitvoering van deze motie die op 31 mei 2021 is ingediend?³

Wat gaat nu met de cliënten gebeuren nu er vanwege de specifieke zorgvraag vaak geen passende plekken voorhanden zijn of wachtlijsten dreigen? Wat is de rol van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in dit soort situaties of welk ander uitvoeringsorgaan kan hier een rol van betekenis in spelen? Hoe wordt voorkomen dat cliënten op een wachtlijst belanden of enkel terecht kunnen op plekken die ver van vrienden en familie zijn?

Antwoord 8, 9 en 10

Ik vind dat instellingen permanent moeten nadenken over de wijze waarop ze goede zorg verlenen. Het bieden van een geschikte woonomgeving is daarvan een belangrijk onderdeel. Een (gedwongen) verhuizing is een ingrijpende gebeurtenis; voor iedereen en dus ook (en misschien nog wel meer) voor (kwetsbare) mensen met een Wlz-indicatie. Tegelijkertijd zijn de situaties die vaak genoemd worden bij een gedwongen verhuizing, zoals een sluiting of een renovatie van een locatie of een samenstelling van een groep die niet langer passend is, niet altijd te voorkomen.

Bij zorg met verblijf vanuit de Wlz is er geen sprake van huurbescherming. Ook in reguliere woonsituaties (waarbij wel huurbescherming geldt) kan het echter voorkomen dat mensen (al dan niet tijdelijk) hun woning moeten verlaten omdat deze gerenoveerd of gesloopt moet worden omdat deze niet meer aan de eisen van de tijd voldoet. Daarbij geldt soms dat het belang van toekomstige bewoners ook niet altijd overeenkomt met de belangen van bestaande bewoners. Het belangrijkste is dat in dat soort situaties goed – en zo tijdig als mogelijk is – gecommuniceerd wordt met de cliënt en zijn vertegenwoordigers en in goed overleg gezocht wordt naar alternatieven. In principe zijn er in de huidige systematiek voldoende «checks and balances» om dit gesprek te garanderen, zoals de inspraak van cliëntenraden. Ook het zorgkantoor ziet erop toe dat zorgaanbieders zorgvuldig omgaan met de belangen van bewoners. Ik heb in zijn algemeenheid geen signalen dat zorgaanbieders onzorgvuldig omgaan met de belangen van de bewoners van intramurale instellingen en zie dus ook geen noodzaak te onderzoeken op welke manier de woonplaats beter kan worden beschermd. Ook in de casus in Horst aan de Maas zie ik dat de instelling zorgvuldig omgaat met de belangen van de bewoners en met hen en met hun vertegenwoordigers en andere partijen die mogelijk kunnen bijdragen aan een oplossing in gesprek zijn.

Ik zal dit onderwerp bespreken in overleggen met vertegenwoordigers van cliëntenorganisaties, zorgaanbieders en zorgkantoren en vragen om eventuele signalen met mij te delen. Hiermee geef ik invulling aan de motie van Kamerlid Westerveld (Kamerstuk 35 651, nr. 13).

³ Kamerstuk 35 651, nr. 5.